

6.3.2025

Maa- ja metsätalousministeriö
Kirjaamo

Maa- ja metsätalousministeriön lausuntopyyntö VN24437/2024

Lausunto metsätalouden tulospäruusteiset tuet -työryhmän muistio

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt lausuntoa metsätalouden tulospäruusteiset tuet -työryhmän muistiosta. Ympäristöministeriö lausuu seuraavaa:

Tulospäruusteisten tukien osalta merkittävin muutos sääntely -ympäristössä on ollut vuoden 2023 alussa voimaan tulleet, uudet maa - ja metsätalousalan valtioneutukisuuntaviivat, jotka mahdollistavat aiempaa huomattavasti laajemmin erilaisia tukimuotoja, mukaan lukien ilmasto- ja ympäristösyistä maksettavat tulospäruusteiset tuet. Maa- ja metsätalousalan suuntaviivoilla vastaa alati kasvaviin isoihin ympäristöhaasteisiin ja antaa jäsenvaltioille mahdollisuuden säätää aiempaa vapaammin ja monipuolisemmin ilmasto - ja ympäristöperusteisiin kytkeytyviä, EU:n perussopimuksissa lähtökohtaisesti kiellettyjä valtioneutukia.

Tulospäruusteiset tuet ovat siten tervetullut muutos myös Suomessa. Uusien tukimuotojen pilotointi mahdollisimman pian on kannatettavaa, jotta niiden toimivuudesta saadaan lisää tietoa ja tulospäruusteisia tukia voidaan jatkossa ottaa käyttöön laajamittaisemmin saavuttaen metsille EU - ja kansallisella tasolla asetettuja monimuotoisuustavoitteita. Työryhmän arvion mukaan pilotoitaviksi ehdotetuista tuista, tulospäruusteisista tuista ja ympäristöllisestä tarjouskilpailusta, on tarkoitus säätää Metka-laissa ja että ehdotetut tuet olisivat mahdollista toteuttaa nykyisen valtioneutukisääntelyn puitteissa. Kannatettava on myös idea, että pilotit toteutettaisiin tässä vaiheessa vähämerkityksisenä tukena, jolloin niitä ei tarvitsisi notifioida komissiolle ja pilotoimaan päästäisiin huomattavasti nopeammalla aikataululla kuin jos tuet notifioitaisiin komissiolle maa- ja metsätalousalan suuntaviivojen mukaisina tukina.

Yleisesti ottaen julkisin varoin ei tulisi tukea toimia, jotka heikentävät luonnon monimuotoisuuden tilaa. Tuettavien toimien tulisi olla selkeästi monimuotoisuutta hyödyntäviä. Tulospäruusteiset tuet sopisivat erityisen hyvin kertaluontoisiin toimenpiteisiin, esim. poltto ja soiden ennallistaminen.

Säästöpuiden lisääminen on toimivaa, mikäli alaraja tuetulle elävän säästöpuun määrälle ja laadulle olisi riittävän korkea ja toisi siten merkittävää lisäisyyttä nykytilanteeseen. Ekologisen vaikuttavuuden kannalta olisi tärkeää, että elävät, järeät säästöpuut voisivat jäädä metsään järeytymään ja itsestään kuolemaan, ja

täydentää aikanaan lahopuujatkumoa alueella. Tuen velvoittavuuden määräaikaisuus, vaikka olisi pitkäkin, ei tue ekologista vaikuttavuustavoitetta, ja on vaara, että tuki-investointi menee hukkaan.

Elävät säästöpuut toimivat myös siemenpuina, joten ne myös osaltaan täydentävät avohakkualoilla uudistumistulosta. Näin eivät ole pelkästään tulon menetystä maanomistajalle.

Suojavyöhykkeiden osalta on olennaista määritellä, onko suojavyöhykkeen ensisijaisena tavoitteena vesistökuormituksen vähentäminen/poistaminen vai monimuotoisuuden turvaaminen. Riippuen päätavoitteesta esim. suojavyöhykkeen riittävä leveys ja puuston käsittelymahdollisuudet vaihtelevat. Vesiensuojelu -suojavyöhykkeen lisäksi nähdä "bd-suojavyöhykelisän", josta voisi maksaa tulosperusteista tukea menetettyjen puustotulojen mukaan.

Lehtipuuosuuden lisääminen on metsänomistajan kannalta hyödyllistä pelkästään hyvän metsänhoidon, tuholais- ja ilmatoriskien yms. takia, ja se on osa metsänomistajan tulevaisuuden puutulojen riskinhallintaa. Se tulisi olla muutenkin osa hyvää met sien hoitoa.

Palojatkumot ja metsien/puuston poltto on kallista ja vaatii erityisosaamista. Poltot ovat metsäluonnon monimuotoisuuden kannalta yksi vaikuttavimmista toimista, ja polttojen määrää tulisi lisätä. Tulosperusteinen olisi luultavasti hyvä kannustin.

Soiden ennallistamisen tulosperusteien tuki on kannatettava, se todennäköisesti kannustaisi ennallistamiseen. Tärkeä kuitenkin asettaa kriteerit niin, että tuettavat ennallistamiskohteet ovat monimuotoisuuden kannalta arvokkaita kohteita tai ja/tai niiden säilymistä tukevia.

Ylijohtaja

Tarja Haaranen

Ympäristöneuvos

Maarit Loiskekoski

VN/24437/2024-YM-37

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: